

एतामृद्धिमाप्नोति । यामिदं वायुर्च्छद्भुः । एतामृद्धिमृप्नोति
यामिदं वायुर्च्छद्भुः । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते । य उचैन-
मेवं वेद” इति । वायुदेवः समृद्धिं कामयमानः ‘एनं’ ना-
चिकेताग्निं, ‘यथान्युप्तमेवोपदधे’ पशुबन्धसोमादावुत्तरवेदि-
न्युप्ता भवति, तामेतां न्युप्तामनभिक्रम्य यथान्युप्तं (उत्तर-
वेदिमिवोपस्थान एवेत्यर्थः) । तत्रोपधाय ‘सः’ वायुः, पुरातनां
‘एतां’ वक्ष्यमाणसदृशीं, धनादि‘समृद्धिं’ प्राप्तवान् । कासौ व-
क्ष्यमाणेति सोच्यते । ‘च्छद्भुः’ सर्वभोगसमृद्धः, ‘वायुः’ स्वेच्छास-
ञ्चाररूपां ‘यां’ समृद्धिं, ‘इदं’ अस्मात् प्रत्यक्षं यथा भवति तथा,
प्राप्नोति, तामेवं स्वेच्छासञ्चाररूपां समृद्धिं प्राप्तवानित्यर्थः ।
अन्योपि यजमानश्चिन्वान उपासीनो वायुं समृद्धिं स्वातन्त्र्य-
लक्षणां ‘इदं’ अस्मात्प्रत्यक्षं यथा भवति तथा प्राप्तवान् । एता-
मेव समृद्धिं प्राप्नोति । सर्वत्र स्वतन्त्रो भवति । न तु पर-
तन्त्र इत्यर्थः ॥

(४) पशुफलार्थं कञ्चित् प्रकारविशेषं विधत्ते । “अथ
हैनं गोबलो वाष्णः पशुकामः । पाङ्क्तमेव चिक्ये । पञ्च पु-
रस्तात् ॥ ३ ॥ पञ्च दक्षिणतः । पञ्च पश्चात् । पञ्चोत्तरतः ।
एकां मध्ये । ततो वै स सहस्रं पशून् प्राप्नोत् । प्र सहस्रं
पशूनाप्नोति । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते । य उचैनमेवं वेद”
इति । वृष्णेः पुत्रो ‘वाष्णः’, ‘गोबलः’ नामतः, स च पशून्
कामयमानः ‘एनं’ नाचिकेताग्निं, ‘पाङ्क्तमेव चिक्ये’ पञ्चमङ्गो-
पेतमेव यथा भवति तथा चितवान् । तत् कथमिति तदुच्यते ।